SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1163

av Jesper Skalberg Karlsson (M)

Breddade jaktmöjligheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga reformer som säkrar och breddar allmänhetens möjligheter till jakt på statlig mark och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under jaktåret 2025-2026 löste drygt 271 000 personer statligt jaktkort, enligt Naturvårdsverket. Det var en liten ökning efter flera års nedgång. Det är positivt, men fler behöver också få praktiska möjligheter att delta i jakt eftersom ett statligt jaktkort inte automatiskt innebär att man faktiskt deltar i jakten – jakten som är helt avgörande för att reglera viltstammar, skydda ekosystemet och tillhandahålla klimatsmart kött från vilt.

Sådana utfästelser kan lätt bli abstrakta. Men en reglerad viltstam är viktig för att minska skadorna på skogsbruket och för att förebygga viltolyckor i trafiken. Jakten ser också till att invasiva arter som skadar vårt ekosystem – exempelvis mårdhund och mink – kan bekämpas. Dessutom bidrar jägare med provtagning och sjukdomsövervakning, exempelvis på säl, vilket gör att vi kan upptäcka, övervaka och mota djursjukdomar. Kort sagt är jakten viktig för Sverige, inte bara för jägarna.

Det är alltså av allmänintresse att fler jägare ska hitta ut i skogen. Den som tagit jägarexamen men saknar egen mark eller tidigare kontakt med jakt behöver hitta en väg

in. Här kan statliga markförvaltare bidra genom tillgängliga upplåtelser och en tydligare information.

Ett konkret exempel finns i Skellefteåområdet. År 2023 tog fem unga jägare examen genom en utbildning hos Jakt och Trofé i Boliden och fick därefter pröva jakt på Sveaskogs marker. En av deltagarna saknade jaktkontakter i släkten och bekantskapskretsen. Kombinationen av utbildning och praktisk jakt gav henne en väg in i jaktgemenskapen. Fler sådana möjligheter skulle kunna sänka tröskeln för de som tagit jägarexamen men ännu inte hittat ett jaktlag.

Tillgången till skog och mark bör inte vara helt beroende av privata nätverk eller möjligheten att bekosta exklusiva jaktarrangemang. Svensk jakt har sin styrka i att den är brett folkligt förankrad – naturupplevelser, social gemenskap och återhämtning har ett stort värde. Det innebär inte att jakten i sig måste vara gratis eller att varje jägare kan garanteras goda jaktmarker. Men mer kan onekligen göras för att fler ska få tillgång till möjligheten.

Den svenska staten äger stora arealer i vår fjällvärld och i våra kustområden, och är landets största markägare. Med det åtagandet följer ett ansvar att förvalta markerna, på ett rättvist, öppet och inkluderande sätt. Alla ska, oavsett bakgrund, etnicitet eller ekonomi, kunna uppleva svensk natur och jakt. Det är inte minst viktigt för att säkerställa goda levnadsvillkor i hela landet, och för kommande generationers möjligheter att få tillgång till naturen. Jakt ingår dock inte i allemansrätten, utan kräver jakträtt eller tillstånd från den som får upplåta jakten.

Därför behövs en förnyad ordning som säkerställer tillgång till de möjligheterna. Informationen om tillgängliga jaktområden, priser och ansökningsvillkor bör vara samlad. Principerna för hur begränsade jakttillfällen ska fördelas bör förtydligas. Möjligheterna till korttidsjakt och introduktionsjakt bör stärkas. Förändringar av villkor bör ha god framförhållning. Målet bör vara en långsiktigt fungerande ordning för jaktupplåtelser, där jägares möjligheter och berörda rättighetshavares ställning hanteras gemensamt.

Statens ägande av mark innebär förvisso inte alltid att staten har rätt att upplåta jakten. Men statens markinnehav bör förvaltas med hela samhällets intresse för ögonen. Möjligheten att jaga på statligt ägd mark bör därför bygga på öppna, sakliga och förutsägbara villkor. Utgångspunkten bör vara att staten ska upplåta jakten på sin mark och att alla fast boende i Sverige ska omfattas av likvärdiga regler.

Småviltsjakten bör vara enkel att få tillgång till, även för den som saknar egen mark eller tillhörighet till en särskild organisation. Regeringen bör pröva hur lagstiftningen kan säkerställa denna princip, med respekt för egendomsskyddet samt med nödvändig hänsyn till renskötsel, naturvård och säkerhet. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)